

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
Martinou Rýznarovou (dříve Radkovou) ve věci

žalobce: **K. D.**
bytem X

proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 7. 2022, č. j. X, ve věci přestupku

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V projednávaném případě byly **sporné otázky**, jestli nezákonnost napadeného rozhodnutí zapříčinily vady spočívající v tom, že správní orgány neodůvodnily právní závěr o úmyslném spáchání přestupku, že žalovaný změnil skutkovou větu bez úpravy trestu a bez vyrozumění žalobce a že porušil zásadu zákazu změny k horšímu v odvolacím řízení.
2. Žalovaný napadeným rozhodnutím změnil rozhodnutí Městského úřadu Jeseník (dále jen „městský úřad“) z 30. 3. 2022, č. j. X. Městský úřad tímto rozhodnutím uznal žalobce vinným z úmyslného spáchání přestupku podle § 125c odst. 4 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném ke dni spáchání přestupku (dále jen „ZSP“), a uložil mu pokutu 2 600 Kč a náhradu nákladů správního řízení 1 000 Kč.
3. Přestupku se měl žalobce dopustit tím, že neodevzdal svůj řidičský průkaz č. X do pěti pracovních dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí řidičského oprávnění, tj. do 4. 2. 2022, ačkoliv mu bylo rozhodnutím městského úřadu ze 14. 2. 2022, č. j. X, které

nabylo právní moci 28. 1. 2022, odňato řidičské oprávnění, protože žalobce zcela pozbyl zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel. Neodevzdáním řidičského průkazu žalobce porušil § 113 odst. 1 ZSP.

4. Žalovaný změnil výrok rozhodnutí městského úřadu tak, že opravil nabytí právní moci rozhodnutí městského úřadu o odnětí řidičského oprávnění a datum, kdy měl žalobce vrátit řidičský průkaz, a dále doplnil číslo řidičského průkazu. Žalovaný v novém výroku uvedl 28. 1. 2022 jako den nabytí právní moci rozhodnutí městského úřadu ze 7. 1. 2022, č. j. X (oproti 21. 1. 2022, jak uvedl městský úřad v rozhodnutí v prvním stupni správního řízení) a den, kdy žalobci uplynula lhůta k odevzdání řidičského průkazu, 4. 2. 2022 (namísto 31. 1. 2022, jak uvedl ve svém výroku městský úřad).
5. **Žalobce v žalobě** namítal, že žalovaný změnou výroku rozhodnutí zkrátí dobu, po kterou se měl žalobce protiprávního jednání dopouštět. Tím porušil zásadu zákazu *reformationis in peius*, protože nedošlo k úpravě výše správního trestu. Absolutní výše správního trestu byla zachována, avšak postihovala kratší dobu protiprávního jednání a relativní výše trestu (vůči každému dni trvání jednání) byla vyšší. Stejný případ posuzoval Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) v rozsudku č. j. 5 As 102/2015-36, kterým napadené rozhodnutí shledal jako nezákonné z důvodu porušení zákazu změny k horšímu v odvolacím řízení.
6. Žalovaný nevyrozuměl žalobce o změně výroku a neposkytl mu možnost na tuto změnu jakkoli reagovat a vyjádřit se. To je vada řízení, jak vyslovil NSS v rozsudcích č. j. 1 Afs 58/2009-541, č. j. 2 Afs 91/2009-149 nebo č. j. 1 As 26/2019-26. Podle judikatury změnit předmět řízení nelze. Lze ho však zpřesnit či zúžit. Právní kvalifikaci lze změnit bez omezení. V obou případech je třeba, aby obviněný byl s touto změnou seznámen a měl možnost se k ní vyjádřit. Pokud by žalobce prostor pro vyjádření dostal, mohl by zpochybňovat nově uváděný údaj o právní moci rozhodnutí, to, zda kratší trvání jednání neodůvodňuje uložení nižší pokuty, zda naplňuje materiální znak přestupku nebo zda se přestupku mohl dopouštět v den pracovního klidu (5. 2. 2022). Žalobce také mohl odporovat číslo řidičského průkazu například poukazem na jeho ztrátu či další skutečnosti. Přitom jde o otázky, které spadají do správní diskrece a nelze je nahrazovat rozhodováním soudu (srov. rozsudky NSS č. j. 2 As 23/2019-34 nebo č. j. 1 Afs 1/2012-36).
7. Vadou bylo, že žalovaný nesprávně usoudil o zavinění. Žalobce namítal, že správní orgány neposoudily volní složku zavinění a neuvedly k ní vůbec nic, přestože žalobce tuto námitku uvedl v odvolání. Nezákonnost takového postupu potvrdil NSS v rozsudku č. j. 10 As 291/2021-53. V této části je rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Úmyslné zavinění, respektive jeho volní složka, nebylo prokázáno. Reálné bylo vysvětlení žalobce, že jednoduše zapomněl řidičský průkaz odevzdat. Ve správním řízení bylo prokázáno lékařskými zprávami, že žalobce je postižen Wilsonovou nemocí, která má vliv i na paměť.
8. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** zdůraznil, že uvedl v nezměněném výroku rozhodnutí správně datum nabytí právní moci a datum povinnosti odevzdat řidičský průkaz. Chybné označení právní moci nemá vliv na spáchání přestupku. Změnou výroku nedošlo k pochybám o totožnosti skutku. Změna výroku nepředstavovala natolik zásadní vadu, protože se nemohla nijak dotknout právního postavení žalobce. Není pravdou, že by žalobce nevěděl, z čeho je viněn a že se nemohl účinně hájit. To vyplývá ze správního řízení. Změna výroku provedená žalovaným byla pro žalobce fakticky výhodnější. Pokuta byla uložena na samé spodní hranici z rozmezí od 2 500 Kč do 5 000 Kč. Zákon nestanoví žádné pravidlo, podle kterého by se sazba pokuty měla odvíjet od doby trvání protiprávního stavu, i když

lze obecně připustit, že doba trvání protiprávního stavu může mít vliv na konečnou výši uložené pokuty.

9. V daném případě městský úřad přihlédl k tomu, že žalobce je invalidní důchodce a uložil pokutu v nejnižší možné výši. Městský úřad neshledal žádné mimořádné okolnosti, které by odůvodňovaly jiné postupy, jako například mimořádné snížení výměry pokuty podle § 44 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „ZOP“) anebo upuštění od pokuty. Žalobce takové návrhy v řízení u městského úřadu neuplatnil, pouze předložil lékařskou zprávu a zdravotní posudek. Z doložených listin nebyla zřejmá výše invalidního důchodu žalobce. Žalovaný nemohl posoudit návrh na snížení nákladů řízení, institut mimořádného snížení pokuty nebo upuštění od potrestání, protože žalobce žalovanému nic nedoložil. Žalobce se mohl po nabytí právní moci napadeného rozhodnutí obrátit na finanční odbor městského úřadu a dohodnout na úhradě pokuty a nákladů řízení ve splátkách dle svých finančních možností. Výše pokuty a nákladů správního řízení nebyla likvidační. Pokuta byla adekvátní s ohledem na poměry žalobce a okolnosti případu. Časový posun čtyři dny ve stanovené povinnosti odevzdat řidičský průkaz a sedm dnů u stanovení nabytí právní moci se nemohl odrazit na výši pokuty.
10. U posuzovaného přestupku postačuje zavinění ve formě nevědomé nedbalosti. Žalobce si rozhodnutí o odnětí řidičského oprávnění převzal osobně 12. 1. 2022, tedy prokazatelně věděl, že neodevzdáním řidičského průkazu se dopouští přestupku a byl s tím srozuměn. Žalobce se dostavil k ústnímu jednání u městského úřadu a neuvedl žádné z tvrzení zmocněnce v podaném odvolání, že by zapomněl řidičský průkaz odevzdat nebo že se nemohl dostavit z důvodu jeho ztráty. Ze spisu ani nevyplývá, že by městský úřad kontaktoval, protože se ze zdravotních důvodů sám nemůže dostavit k odevzdání řidičského průkazu. Žalobci nic nebránilo, aby ho poslal poštou nebo prostřednictvím jiné osoby.
11. **Žalobce v replice** namítl, že žalovaný se nevyjádřil k rozsudku NSS, na který žalobce v žalobě odkázal. Zmíněný rozsudek NSS nebyl překonán. Pokuta mohla být uložena ještě nižší. Princip zákazu změny rozhodnutí v neprospěch účastníka řízení nelze porušovat. Advokát žalobce (Mgr. Václav Voříšek) v žalobě poukázal na rozsudky NSS, které na věc dopadají a jsou více relevantní. Žalovanému nic nebránilo v tom, aby žalobce o změně výroků informoval před vydáním rozhodnutí. Argumentace žalovaného k zavinění nevyvrací žalobcovy námitky a neproazuje, že by žalobce tak chtěl jednat. Nebylo vyvráceno, že by pouze opomenul řidičský průkaz odevzdat. Paměť žalobci neslouží. Městský úřad se žalobce na nic neptal. Žalobce je navíc osobou se zhoršenou možností komunikace i přemýšlení. Proto není namístě vytýkat mu, že něco neřekl, když se ho nikdo ani nezeptal, za situace, kdy připouští problémy s vyjadřováním. To vytýkal v podaném odvolání zmocněnec žalobce. Žalobce si zmocněnce (Ing. M. Jaroše) našel až po vydání prvostupňového rozhodnutí. Žalobce právním věcem nerozumí a na to, proč průkaz neodevzdal, se ho nikdo neptal. Volní složka úmyslu u žalobce nebyla prokázána a nebyla v rozhodnutí odůvodněna. Správní orgány neodůvodnily právní závěr, že by žalobce chtěl průkaz neodevzdat. To, že žalobce případně věděl, neznamená, že chtěl. Prosté zapomenutí se přímo nabízí.
12. **Soud přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

13. **Soud zjistil z rozhodnutí městského úřadu ze 7. 1. 2022**, že jím městský úřad žalobci **odňal** řidičské oprávnění, protože žalobce zcela pozbyl zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel. Tato skutečnost vyplynula ze znaleckého posudku v trestním řízení a oznámení Policie České republiky městskému úřadu.
14. **Městský úřad v rozhodnutí o přestupku** z 30. 3. 2022 k zavinění citoval z vyjádření žalobce u ústního jednání, že když mu přišel ten první dopis, tak z něho vyčetl, že musí doložit lékařskou zprávu, kde bude napsáno, že může řídit. Proto se objednal ke svému obvodnímu lékaři a ten ho objednal za 14 dnů, dřív neměl čas. Žalobce si zajel ještě na úřad, neví přesně jestli před nebo po lékaři, a na úřadě se domluvil s paní I. (pravděpodobně to byla ona) na tom, že si sežene ty posudky od lékařů a že nemusí brát zřetel na tu dobu, co měl určenou k tomu, aby sehnal ten posudek a dodal ho. Ona mu řekla, že má nejdřív vyřídít lékaře a pak má donést potvrzení, že mu počkají. U obvodního lékaře mu řekli, že mu to napíší, ale že potřebují ještě posudek od specialisty z Prahy. Proto žalobce svému praktickému lékaři řekl, že potřebuje víc času, protože objednáci lhůty do Prahy jsou delší. Praktický lékař žalobci napsal potvrzení, že může řídit tři měsíce. Toto potvrzení žalobce doložil městskému úřadu. Městský úřad konstatoval, že z provedeného dokazování vyplynulo, že žalobce spáchal přestupek úmyslným jednáním. Žalobce věděl, že svým jednáním může ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že ho poruší nebo ohrozí, s tím byl srozuměn. Žalobce si výše uvedené rozhodnutí o odnětí řidičského oprávnění převzal osobně 12. 1. 2022. Žalobce věděl, že neodevzdáním řidičského průkazu se dopouští přestupku a s tímto byl srozuměn. Městský úřad po vyhodnocení shromážděných důkazů prokazujících skutkový stav v projednávané věci dospěl k závěru, že obviněnému byla jeho vina spolehlivě prokázána.
15. Co se týče zavinění, městský úřad jednání obviněného považoval za úmyslné jednání, které je závažnější než nedbalostní jednání, neboť na základě výše uvedeného rozhodnutí o odnětí řidičského oprávnění, které žalobce osobně převzal 12. 1. 2022, neodevzdal svůj řidičský průkaz, ačkoliv byl s touto povinností plně srozuměn. Povinnost žalobci ukládal zákon o silničním provozu. Pohnutkou žalobce se městský úřad nezabýval, neboť mu nebyla známa. Městský úřad dále přihlédl k osobě žalobce. Jedná se o invalidního důchodce se sníženou komunikační schopností. Městský úřad doplnil, že nebyly postaveny najisto objektivně doba ani obsah komunikace s paní I. Jedná se o jednostranné tvrzení žalobce, které není ničím podloženo.
16. **Žalovaný v rozhodnutí o odvolání** popsal důvody opravy data nabytí právní moci rozhodnutí o povinnosti odevzdat řidičský průkaz a z toho vyplývající počátek lhůty k odevzdání řidičského průkazu. Žalobce byl v rozhodnutí městského úřadu ze 7. 1. 2022 výslovně a prokazatelně poučen o povinnosti odevzdat řidičský průkaz do pěti pracovních dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Žalovaný provedl změnu popisu skutku, aby byl v souladu se zjištěným skutkovým stavem a lépe srozumitelný. Změna výroku nebyla provedena v neprospěch žalobce. Chybné označení právní moci na rozhodnutí o odnětí řidičského oprávnění nemá na spáchání přestupku žádný vliv. K námitce zmocněnce žalobce, že nebylo vyhodnoceno správně zavinění se závěrem o úmyslném jednání, protože žalobce trpí Wilsonovou nemocí, což žalobce doložil, žalovaný konstatoval, že se ztotožňuje se závěry městského úřadu o úmyslném zavinění. Žalobce si rozhodnutí o odnětí řidičského oprávnění převzal osobně 12. 1. 2022 a prokazatelně věděl, že neodevzdáním řidičského průkazu se dopouští přestupku a byl s tím srozuměn. Žalobce se dostavil k ústnímu jednání u městského úřadu a neuvedl žádné z tvrzení zmocněnce v podaném odvolání, že by

zapomněl řidičský průkaz odevzdat nebo že se nemohl dostavit z důvodu ztráty řidičského oprávnění. Ze spisu nevyplývá, že by žalobce kontaktoval městský úřad s tím, že ze zdravotních důvodů nemůže odevzdat řidičský průkaz nebo se dostavit na úřad. Žalobce mohl zaslat řidičský průkaz poštou nebo prostřednictvím jiné osoby.

17. Žalovaný odůvodnil zamítnutí návrhu na mimořádné snížení pokuty, upuštění od potrestání a upuštění od povinnosti k náhradě nákladů řízení či jejich redukci. Zmocněnec žalobce namítl, že žalobce je invalidní důchodce se silným postižením, je jen stěží soběstačný a je závislý na dávkách sociální podpory. Žalovaný obsáhle citoval k institutu mimořádného snížení výměry pokuty z komentáře k „Zákonu o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich“ autorů Jemelky, Vetešníka, 1. vydání, 2017, str. 398-404 a z komentáře k § 79 odst. 5 správního řádu autorů Jemelky, Pondělíčkové a Bohadla, 6. vydání, Praha, C. H. Beck, 2019, str. 504-516 a zdůraznil, že zákon neupravuje snížení paušální částky náhrady nákladů správního řízení. Žalovaný neshledal splnění podmínek pro vyhovění návrhům žalobce a poznamenal, že z doložených listin není jasná výše důchodu žalobce. Žalobce může požádat o uhrazení pokuty a nákladů správního řízení ve splátkách.
18. Soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
19. V první žalobní námitce žalobce namítal nezákonnost spočívající **ve změně k horšímu (porušení zásady zákazu reformatio in peius)**. Změna spočívala v tom, že žalovaný výrokem rozhodnutí o odvolání opravil den nabytí právní moci rozhodnutí městského úřadu o odnětí řidičského oprávnění ze 7. 1. 2022 a tím i den, kdy začal žalobce páchat trvající přestupek (neodevzdání řidičského průkazu); žalovaný tím posunul do budoucna dobu trvání přestupku o sedm dnů v začátku a o čtyři dny na konci této doby (tj. celkem zkrátil dobu trvání přestupku o tři dny oproti rozhodnutí městského úřadu).
20. Podle § 98 odst. 2 ZOP „*odvolací správní orgán nemůže změnit výrok napadeného rozhodnutí o správním trestu nebo výrok o náhradě škody anebo výrok o vydání bezdůvodného obohacení v neprospěch obviněného.*“
21. Smyslem zásady zákazu změny k horšímu je umožnit obviněnému spravedlivý proces a obhajobu a podat opravný prostředek proti rozhodnutí, aniž by tím obviněný jednal ve svůj neprospěch, zhoršil si tím trest, i když skutkový stav byl stále stejný, nedošlo k doplnění dokazování a zjištění jiného skutkového stavu.
22. V posuzované věci šlo o přestupek trvající a žalobce ho začal páchat 4. 2. 2022, tj. poté, co mu uplynula lhůta k vrácení řidičského průkazu, který osvědčoval jeho řidičské oprávnění. Žalobce neodevzdáním řidičského průkazu, který byl neplatný, udržoval protiprávní stav a přestupek páchal až do 21. 2. 2022, kdy městský úřad oznámil žalobci příkaz, kterým uznal žalobce vinným se shora citovaného přestupku (neodevzdání řidičského průkazu). Tímto obdobím bylo vymezeno protiprávní jednání žalobce.
23. Soud dospěl v souladu s rozsudkem NSS č. j. 7 As 28/2024-21 (kterým NSS zrušil předcházející rozsudek zdejšího soudu v této věci) k závěru, že nešlo o zhoršení postavení žalobce, ale pouze o opravu a upřesnění data, do kdy měl žalobce vrátit řidičský průkaz. Žalobci nehrozilo, že v důsledku tohoto postupu žalovaného mohl být znovu postižen za původně stanovené období trvání přestupku. Zkrácení doby trvání přestupku nemělo za následek snížení míry protiprávnosti nebo změnu právní kvalifikace. Městský úřad uložil žalobci pokutu 2 600 Kč téměř na spodní hranici zákonného rozmezí (2 500 – 5 000 Kč). Žalovaný v napadeném rozhodnutí podrobně odůvodnil, proč nepřistoupil ke snížení

pokuty, upuštění do potrestání, upuštění od povinnosti k náhradě nákladů řízení nebo její redukci. Po žalovaném nelze požadovat bez dalšího, aby při marginálním zkrácení doby trvání přestupku automaticky snížil výši uložené pokuty, kterou městský úřad uložil už tak v téměř nejnížší možné výši.

24. Žalobce rovněž namítal nezákonnost napadeného rozhodnutí, protože žalovaný **nedal žalobci možnost vyjádřit se ke změně výroku rozhodnutí** (jeho skutkové věty).
25. Soud se s právním názorem žalobce neztotožnil. Nešlo totiž o zásadní změnu, která by změnila postavení žalobce. Žalovaný nepřísnil sankci, nerozšířil ani nepřísnil právní posouzení přestupku. NSS se zabýval opakovaně změnami výroku u správního trestání a konstatoval, že odvolací orgán může přistoupit i k výraznějším zásahům do výroku rozhodnutí o přestupku, než je pouhé upřesnění skutku (rozsudky č. j. 6 As 286/2018-34, body 19-23, a č. j. 8 As 170/2023-32, bod 19). Žalobce mohl datum nabytí právní moci rozhodnutí ze 7. 1. 2022 sporovat již v odvolání, a to zejména proto, že ho zastupoval zkušený profesionál v oblasti přestupkového práva. Datum právní moci jmenovaného rozhodnutí totiž bylo v rozhodnutí městského úřadu z 30. 3. 2022 již uvedeno. Žalobce k datu nabytí právní moci citovaného rozhodnutí nic nenamítal ani ve správním řízení ani v soudním řízení správním, ve kterém platí u správního trestání plná jurisdikce. Změna výroku nebyla zcela novou kvalifikací skutku, novým skutkem, zcela novým výrokem ap. Šlo o dílčí korekci, která byla žádoucí. V postavení žalobce se vlastně nic nezměnilo, ani nezhoršilo. Upřesnění data nabytí právní moci rozhodnutí ze 7. 1. 2022 a data, do kdy měl žalobce vrátit řidičský průkaz, nemohly proto být zcela překvapivé. Žalobce rozhodnutí ze 7. 1. 2022 osobně převzal 12. 1. 2022. Nešlo tedy o situaci, kdy žalobce o rozhodnutí nebyl vůbec zpraven, nevěděl o něm a neznal jeho obsah.
26. Žalobce ve třetí žalobní námitce brojil proti tomu, že správní orgány vůbec neodůvodnily **volní složku zavinění**. Přitom dospěly k závěru, že žalobce spáchal přestupek v nepřímém úmyslu, tj. „*věděl, že svým jednáním může ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, byl s tím srozuměn*“ (§ 4 odst. 2 písm. b) ZOP].
27. NSS v rozsudku č. j. 10 As 318/2016-46, uvedl, „*že zavinění je vnitřním (subjektivním) psychickým postojem pachatele přestupku k protiprávnímu jednání a k jeho následku (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2007, čj. 4 As 40/2007-53, č. 1529/2008 Sb. NSS). Druh zavinění pachatele se určuje za pomoci tzv. složky vědomostní (zda a jak pachatel ví) a složky vůle (zda a jak pachatel chce). Zatím co složka vědomostní musí být přítomna jak u úmyslného, tak u nedbalostního zavinění, složka vůle pachatele je vyhrazena jen pro zavinění úmyslné. Nedbalost může být vědomá nebo nevědomá a úmysl může být přímý nebo nepřímý (§ 4 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích).*“
28. Ve vztahu k úmyslu nepřímému NSS v rozsudku č. j. 1 Afs 332/2018-82, uvedl, že „*zavinění ve formě úmyslu je dáno tehdy, jestliže jednatel věděl, že svým jednáním může vyvolat určitý právní následek, a chtěl jej vyvolat (úmysl přímý), nebo tehdy, když jednatel věděl, že následek může způsobit, a pro případ, že jej způsobí, s tím byl srozuměn (úmysl nepřímý). Srozumění jednatelovo se způsobením následku u nepřímého úmyslu vyjadřuje jeho aktivní volní vztah k následku, který není přímým cílem jeho jednání ani nevyhnutelným prostředkem k dosažení jiného jím sledovaného cíle, nýbrž nechtěným (vedlejší) následkem jeho jednání. Jednatel je přitom srozuměn s tím, že dosažení jím sledovaného cíle předpokládá způsobení tohoto následku. Na takové srozumění lze usoudit tehdy, jestliže jednatel nepočítal s žádnou konkrétní*

okolností, která by mohla následku, který si představoval jako možný, zabránit, nebo jestliže spoléhal jen na okolnosti, které nebyly reálně způsobilé takovému následku zamezit.“

29. Bylo tak třeba posoudit, zdali u žalobce byla naplněna volní složka zavinění, tj. zdali byl žalobce srozuměn s tím, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem.
30. V posuzované věci se správní orgány volní složkou žalobce zabývaly. Městský úřad vysvětlil, že mezi podklady rozhodnutí zahrnul rozhodnutí ze 7. 1. 2022, kterým žalobci odňal řidičské oprávnění, protože žalobce zcela pozbyl zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel. Žalobce se dostavil k ústnímu jednání 28. 3. 2022 v doprovodu paní Z. K. (údajné pečovatelky, která ho měla doprovázet, a to z důvodu jeho snížených komunikačních schopností) a uvedl: *„Když mě přišel ten první dopis, tak jsem z něho vyčetl, že musím doložit lékařskou zprávu, kde bude napsáno, že mohou řídit. Objednal jsem se ke svému obvodnímu lékaři a ten mě objednal. Za 14 dnů jsem měl jít k němu, dřív neměli čas. Já jsem si zajel ještě na úřad, teď nevím přesně před nebo po lékaři, a na úřadě jsem se domluvil s paní I., pravděpodobně to byla ona, domluvil jsem se na tom, že si seženu ty posudky od lékařů a že nemusím brát na zřetel tu dobu, co jsem měl určenou k tomu, abych sehnal ten posudek a dodal ho tam. Řekla mi, že mám nejdřív vyřídit lékaře a potom jí mám donést potvrzení, že mi počkají. U obvodního lékaře řekli, že mi to napíší, ale že potřebují ještě posudek od mého specialisty z Prahy MUDr. P. D. Řekl jsem panu doktorovi Slováčkovi, že potřebuji více času, protože jsou normálně objednáci lhůty k doktoru Duškovi delší a pan Slováček mi napsal potvrzení, že mohu řídit tři měsíce. Potvrzení jsem doložil zde správnímu orgánu“.* Městský úřad dodal, že ohledně komunikace s paní I. z městského úřadu jde o jednostranné tvrzení žalobce, které není ničím podložené, nebyly prokázány čas ani obsah uvedené komunikace. Městský úřad uvážil, že žalobce spáchal přestupek úmyslně, že věděl, že svým jednáním může ohrozit zájem chráněný zákonem a pro případ, že ho poruší nebo ohrozí, s tím byl srozuměn. Žalobce si převzal rozhodnutí o odnětí řidičského oprávnění osobně 12. 1. 2022 a věděl, že neodevzdáním řidičského průkazu se dopouští přestupku a s tím byl srozuměn.
31. Žalovaný dodal, že žalobce se k ústnímu jednání k městskému úřadu dostavil a *„neuvedl žádná tvrzení zmocněnce v odvolání, že by zapomněl řidičský průkaz odevzdat, nebo že by se nemohl dostavit z důvodu ztráty řidičského oprávnění na úřad. Ze spisu ani nevyplývá, že by žalobce kontaktoval městský úřad jakýmkoliv způsobem s tím, že se ze zdravotních důvodů sám nemůže dostavit, aby odevzdal řidičský průkaz. Žalobci nic nebránilo, aby zaslal řidičský průkaz případně poštou nebo prostřednictvím jiné osoby.“*
32. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že správní orgány v právním závěru, že žalobce se přestupku dopustil v nepřímém úmyslu, nevycházely z výslovného tvrzení žalobce (kdy by případně žalobce doslova uvedl, že věděl, že má odevzdat řidičský průkaz a také věděl, že se dopouští přestupku, ale byl smířený s tím, že ho spáchá). Správní orgány naopak vycházely z chování žalobce poté, co převzal rozhodnutí o odnětí řidičského oprávnění. Soud souhlasí se správními orgány v tom, že volní složka žalobce se projevila v chování žalobce a nebylo třeba, aby sám žalobce poskytl „slovní informaci“ (srov. nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 722/09). Vůle může mít podobu chtění nebo srozumění (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tdo 1298/21). Žalobce nepočítal s tím, že nastane cokoli, co by zabránilo následku a byl s následkem svého jednání smířený. To, že si byl žalobce vědom následků svého jednání, vyplývá z jeho tvrzení, že se zabýval obstaráním lékařské zprávy, která potvrdí, že je zdravotně způsobilý řídit motorová vozidla. Vůlí je v tomto smyslu třeba rozumět i srozumění pachatele s následkem, neboť srozumění je v

podstatě formou chtění (srov. SOLNAŘ V., FENYK J., CÍSAŘOVÁ D., Základy trestní odpovědnosti, podstatně přepracované a doplněné vydání, nakladatelství Orac, vydání první, 2003). Srozumění pachatele s následkem by bylo možno dovodit jen v těch případech, kde lhostejnost pachatele k tomu, zda následek nastane či nenastane, vyjadřuje jeho kladné stanovisko k oběma těmto možnostem (tzv. nepravá lhostejnost). Jedná se tedy o aktivní volní vztah k relevantnímu trestně právnímu následku (srov. též ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 221 až 223) – viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 6 Tdo 1224/19.

33. Za zjištěného skutkového stavu zejména s ohledem na vyjádření žalobce u ústního jednání bylo vyloučeno, že by se žalobce spoléhal na to, že se přestupku nedopustí. Žalobce při svém jednání nezachoval potřebnou opatrnost. Žalobce neprokázal a ani řádně netvrdil, že by mu jeho schopnosti (mentální, duševní, kognitivní, či jeho nemoc a zdravotní stav) bránily řidičský průkaz odevzdat. Žalobce mohl odevzdat řidičský průkaz prostřednictvím jiné osoby – ostatně udělil po podání odporu plnou moc advokátu Mgr. Michalovi Havrilovi, od 12. 4. 2022 měl ve správním řízení zmocněnce Ing. M. J., k ústnímu jednání ho doprovodila údajná pečovatelka a žalobu podal za žalobce advokát Mgr. Václav Voříšek.
34. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány zjistily správně skutkový stav, vybraly správně právní předpisy, pod které ho podřadily a z toho vyvodily v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil, a proto žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
35. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu s § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, proto se žalované náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je **možno** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Olomouc 31. prosince 2024

Martina Rýznarová v. r.
samosoudkyně